

ТІНЬОВА ЕКОНОМІКА В УКРАЇНІ

До основних проблем розвитку традиційно відносять: загальний стан економіки нашої держави, а також недосконалу податкову систему.

Податок - це обов'язковий, індивідуально безвідплатний платіж, що справляється з юридичних і фізичних осіб у формі забезпеченого державним примусом законного відчуження належних їм на праві власності, господарського відання або оперативного управління коштів, з метою фінансування завдань та функцій держави та місцевих органів самоврядування. [1]

На сьогоднішній день в Україні відповідно до Закону України "Про систему оподаткування" налічується 42 податків та зборів. У разі добросовісної сплати усіх цих податків та зборів підприємство зобов'язано перераховувати до бюджету 45–50% створюваної на ньому доданої вартості. Навіть розвиненим країнам із стабільним соціально–економічним становищем такий рівень не властивий і, як правило, призводить до низьких темпів економічного зростання. Неefективне оподаткування є однією з перешкод для розвитку сектора малого підприємництва, оскільки значна частина доходу підприємництва вилучається, наприклад, до фонду заробітної плати, єдиного соціального внеску та інших різноманітних податків та платежів. Сукупність цих факторів призводить до того, що багато суб'єктів малого підприємництва переходять в тіньовий сектор економіки [2].

Через нерівномірність розвитку ринкового господарства дедалі зростає рівень корупції, застосовується метод неофіційних витрат. Відповідно до Індексу глобальної конкурентоспроможності, корупція є важливим чинником, який перешкоджає розвитку бізнесу в Україні. Ухилення від сплати податків, укладення неофіційних угод, з метою отримання тіньових коштів, розповсюдження хабарництва є факторами, що зміцнюють корупційні зв'язки.

Найпоширенішим способом ухилитися від сплати податків та зборів із зарплати є її виплата в конверті. Цю схему можна поділити на дві групи: виплата часткової або повної зарплати в конверті. Виплата частини зарплати неофіційно, зазвичай у готівковій формі, дозволяє економити на сплаті ЄСВ. За цією схемою працівники оформлені офіційно, але за документами отримують "мінімалку". За допомогою офіційного оформлення можна приблизно порахувати, скільки українців працевлаштовані на "мінімалку". Такі розрахунки стали можливі завдяки аналізу розподілу громадян за розмірами їх офіційних доходів.

Обсяги втрат бюджету від використання цієї схеми експерти оцінюють 30 млрд грн на рік включно з коштами, які недоотримують Пенсійний фонд та інші соціальні фонди. Перевагою для роботодавця від застосування цієї схеми є економія на сплаті ЄСВ, оскільки збір сплачується з мінімальної зарплати, а не з усієї винагороди працівника. [3]

Програми розвитку малого підприємництва в Україні потребують вдосконалення. Необхідно законодавчо врегулювати обмеження та зменшити податковий тиск на суб'єктів підприємництва. Окрім цього, шляхом запровадження законодавчих норм закріпити фінансову підтримку, якої недостатньо на сучасному рівні розвитку малого бізнесу.

Перелік посилань:

1. Воронова Л. К. Фінансове право України: Підручник. – К.: Прецедент; Моя книга, 2006. 448 с.
2. Жирко С.О. «Проблеми розвитку малого та середнього підприємництва в Україні». URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/ebook/db/200712/doc/2/25>.
3. Вінокуров Я. «Схеми на 140 мільярдів: як бізнес ухиляється від податків із зарплат» URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2021/12/9/680510/>